

RDEČI PRAPOR

11. let. Knjižnica Ljubljana

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto. — Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krakov, br. št. 10. — „RDEČI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasedenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir. v Nemški Avstriji, Češkooslovaški, Madžarski in Nemški četrtletno 36 ggal. K; v Ameriki polletno 1 dolar. — Oglasi se računajo enostopno za milimeter po 1 K.

Marx in Engels:
Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

Občinske volitve v Srbiji. Sijajne zmage naše stranke!

(Belgrad, 23. avg.) V Beogradu je naša stranka dobila 3622 glasov. Kot najmočnejši je edpade mesto župana in podžupana ter 30 odbornikov od 45. Nadalje smo dobili večino v skoro vseh večjih mestih. V naših rokah so nadalje: Niš, Valjevo, Leskovac, Užice, Kragujevac, Skoplje, Šabac, Pirot, Prilep, Veles, Kumanovo, Ub, Leskovica, Lešnica. Nadaljnja poročila sledijo. Navdušenje proletarijata je ogromno. Reakcija je vsa potrta vsled velikih zmag Komunistične Stranke.

Mera je polna.

Ujedinjena jugoslovanska buržuazija gospodari v jugoslovanski državi čimdalje bolj brezvestno in nezmišlno. Brezvestno, ker smatra sama sebe za edini razred, ki sme uživati vse, kar si poželi, nezmišlno, ker ne vidi niti za dan naprej. Kar uganja zadnje mesece, to je tako velik in brezstiden atentat na delavno ljudstvo — delavstvo, kmete, uradništvo, male obrtnike — da je brez primere v narodno-gospodarskem razvoju katerekoli države.

Podražitev premoga in povišanje železnih tarif — to dvoje bo zadalo smrtni udarec vsemu našemu razvoju. V državi, ki pridela ogromne množine žita, ki ima neizmerno možnost produktivnega razvoja v vseh panogah narodnega gospodarstva, v tej državi bo delavno ljudstvo na zimo stradalo, prebalo in hodilo okoli razcapano. Armade brezposelnih se bodo potikale okoli, otroci bodo stradali, starši preklinjali. In vse to po zaslugi nekaj tucatov izvoznikarskih in bančnih mogotcev pod zaščito nikomur odgovorne vlade. Ti ljudje ne marajo delavnega ljudstva, ki bi živel v dobrih materijelnih razmerah, ker vedo, da ustvarjajo take razmere vedno višjo kulturo najsih mas. Hočejo imeti delavno ljudstvo, ki se mora boriti dan za dnem za obstoj, ker tako ljudstvo potem nima smisla ne za izobrazbo, ne za napredek, ne za politična vprašanja. Zato so odprli na steež vrata navijanju cen, ogromni podražitvi vseh življenskih potrebščin. Trgovci ne bo prodajal blaga le za toliko dražje, za kolikor se je zvišal prevoz blaga. Nemoralen, kakršnen je, bo porabil ugodno priliko in pridal k ceni še znaten odstotek za povišanje svojih dobičkov. Ravno tako bo pri izdelkih industrije. In kako bo plačevalo delavno ljudstvo te neizmerno poviške? Zahtevalo bo povišane mezd; povišane mezde bodo zopet primeren izgovor za povišanje cen in tako bo šlo dalje, vedno v kolobarju. Stavkati ne bo smelo delavstvo, ker bo zakon o delu in redu pobil delavstvo s smodnikom in z bajoneti.

Ministrska kriza, ki je razburjala zadnje tedne buržuazno časopisje, je bila oster, prikrit boj za večji požirek ljudske krvi. Parlamentarna zajednica na eni strani, demokrati-

ska zajednica na drugi strani, se nista ruvali ne za dobrobit države, ne za pravice bosanskih kmetov, ne za svobodno ali vezano trgovino, ne za konstituanto — vse to so bile le fraze za javnost — gonilna sila dvo-boja so bile brezdanje mavhe mogotcev. Vodilno načelo obeh »državotvornih« elementov pa je: zatirajmo ljudstvo tako dolgo, dokler ne postane topa in glupa čreda sužnjev.

Ali bo delavno ljudstvo mirno prenašalo to brezvestno početje?

Radikalci s slovenskim priveskom S. L. S., demokratije iz vseh pokrajin in socialpatrijotje so »konsolidirali« — kakor se glasi strokovnjaški izraz za rokovnjaško ropanje ljudske moči in naravnih zakladov te blagoslovljene zemlje — državo tako dolgo, da so jo pripeljali na rob prepada. Vsi so se skrbno izogibali volitev za ustavodajno skupščino, dobro vedoč, da je država brez ustave bogastvo brez gospodarja in čuvarja. Vsakdo lahko jemlje, kdor se prerije v bližino bogastva, ne da bi ga težila odgovornost. Kje je v Evropi, med »zmagovalci« in »premaganci«, država, ki bi živel dve leti brez pravnega temelja, to je brez ustave, brez vlade, ki bi bila odgovorna izvoljenim ljudskim zastopnikom. Naša buržuazija je pa s pomočjo socialpatrijotov veselo »konsolidirala« državo, državo, ki je s pravnega gledišča še nikjer ni. Zavlačevali so v lepi slogi volitve za ustavodajno skupščino in so delali za strankarske namene, za svoje žepce. Bili so kakor stavbenik, ki gradi veliko poslopje brez temelja in brez načrta. Le v državi, ki je brez ustave, brez odgovornih krmarjev, se lahko gode tako blazne stvari, kakršne doživljamo.

Ali bo delavno ljudstvo še dolgo prepuščalo tem »konsolidatorjem« svojo usodo?

Danes ali jutri bo seglo ujedinjeno delavno ljudstvo Jugoslavije po samopomoči. Mora seči, ker drugače izgubi pravico do obstoja, drugače zakrivi greh nad človeštvom, drugače ne zasluži drugega imena kakor — mevža. Ali so milijoni delavcev, kmetov, obrtnikov, uradnikov v tej državi sužnji tucata mogotcev, ali so ljudje, ki jim gre življenje, vredno človeka?

Vi delavci po rudnikih in tvornicah, železnih in delavnih, ali niso vaši žulji že

dovolj trdi, ali čakate, da se vam pocedi kri iz za nohtov, ali čakate, da se vas prime še več pijavk?

Vi kmetje, ali boste v nedogled čakali na pravično razdelitev zemlje, ali bo rezal vaš plug leto za letom brazde, pognojene z vašim potom, a ki rode sadove za peščico nenasitnih goljufov? Vaši pradedje so bili tlačani, v znamenju desetine in tlake jim je minevalo neveselo, trdo življenje. Ali se pa vi, njihovi vnuki, zavedate, da boste dajali toliko stoletij za njimi, ne desetine, ampak celo svoje delo? Kaj odlašate?

In vi vsi, ki za beraško plačo garate po šolah in uradih, ali ne čutite brezprimerne frivolnosti vladajočih krogov, ali brezmišlno sodelujete dan za dnem pri sistemu, ki bo upropastil telesno in duševno vas same? Ali ste le stroji, ali ste še ljudje, ki se zavedate, da imate še druge dolžnosti, še druge pravice razen onih, ki so v raznih pragmatikah? Ali boste brez ugovora in odpora požrli določbo o pasivni volilni pravici?

Ali smo vsi skupaj mevže — potem mirno pustimo, da nas bo tiralo nekaj nedogornih, brezvestnih lopovov v propast, potem se prostovoljno odrecimo svoji volji po življenju in udejstvanju. Če pa nismo mevže, če smo ljudje z živo zavestjo, da je vsak posamezen izmed nas soodgovoren za dobrobit skupnosti, da je vsak izmed nas živ organizem v ljudskem telesu, potem se strimo pod rdečo zastavo komunizma, da z združenimi močmi spravimo pijavke in goljufe, izvoznikarje in konsolidatorje tje, kamor spadajo — — — Komunistična Stranka Jugoslavije je polzana, da zbere vse one — in teh je na milijone v tej državi — ki so danes le predmet najgršega izkoriščanja, da jih usposobi za boj, jih pelje v boj in ž njimi in v njihovem imenu in za njihovo dobrobit tudi zmaga. Ako bodo zatirani milijoni prebivalstva Jugoslavije še nekaj časa brez odpora prenašali bič buržuazije, tedaj se bodo pogreznili ti milijoni v capinski proletarijat — in to hočejo vladajoči krogi — ki je brez vere v idejo, brez odgovornosti napram skupnosti, brez cilja. Delavno ljudstvo pa naj se zaveda tudi tega, kar je povedal Marx že pred tolikimi desetletji: buržuazija je svoj lastni grobokop! In naša buržuazija pridno koplje svoj grob, a ne pustimo, da bi se tega zavedla, hitimo z delom, da jo ob pravem trenutku bacemo v jamo, proti kateri drvi v svoji brezmišelnosti, blazni gospodarski politiki. Proč z mevžami — borci na plan!

Krvosesi!

Vsak dan, vsaka ura jasno dokazuje s kričnimi dejstvi, da se reakcionarna buržuazija, ki vedno po svojih listih kriči, kako se briga za delovno ljudstvo, iz njega le očitno in v obraz norčuje. Pred precejšnjim časom se je neki prehranjevalni učenjak dr. Kokalj v »Sl. Narodu« oglasil, da cene padajo in

da treba delavske plače znižati. Ker se je posebno obregnil ob rudarje, smatram za koristno, da v javnost prinesem neke stvari, ki bodo dokazale, v kako »krasni udobnosti« ta vboga para živi.

Neki rudar v Hrastniku, ki je pred par leti v rovu izgubil nogo do kolena, dobiva 150 kron mesečne penzije. Ker s to vsoto ne more preživeti svoje devetčlanske družine, se je ta ubogi trpin prigrabil nazaj v delo, dasiravno ima lesen nogo. Skupno s penzijo zasluži sedaj okrog 800 kron mesečno.

Torej 800.kron na mesec za devet oseb! Kako in kaj bodo jedli, to kapitalističnih krvososov nič ne briga. Ali kaj ko bi samo to bilo, je še nekaj drugega, česar se ne sme zamočlati.

Ta devetčlanska družina stanuje v sobi (ki je obenem kuhinja), katera je štiri metre dolga in ravno tako široka in pa 3 metre visoka. Tako mora v sobi, natlačeni s pohištvom in ki ima 48 m³ zraka, stanovati devet oseb.

Namesto da bi se za te žive mrličke, ko vsi utrujeni in onemogli prihajajo iz svojih čez 120 m globokih grobnic na beli dan, preskrbelo zračno stanovanje, se jih enostavno stisne v neko luknjo, kjer nadalje gubijo zdravje za interese kapitalizma. Povrh tega pa je še uprava rudnika odtegnila vsem penzionistom takozvani »krankenschicht« za časa bolezni. Taki slučajni niso osamljeni, temveč jih je vse polno, česar naša javnost niti ne ve.

Svetoval bi vsem tistim, ki s povečevalnim steklom vidijo rudarske »sijajne« plače, naj se gredo osebno prepričati, predno pridejo s svojimi članki na dan, ker drugače se blamirajo. Imenitno bi bilo poslušati pogovore te gospode, ko bi samo en dan prebili v rovu ter vdihavali zastrupljeni zrak. Ali oni ne želijo niti malo povohati v te katakombe, temveč rajši sedijo po kavarnah in udrihajo čez delavce.

Najbolj pa je značilno to, da vlada preganja te uboge žrtve kapitalizma, kadar se ti borijo za svoje življenje, in s tem podpira tuje, kajti skoro 4/5 akcionarjev Trb. družbe je inozemcev. To je najboljši dokaz, da proletarijat nima od naše buržuazije ničesar dobrega pričakovati, temveč si bo moral sam pravico poiskati. Zato pa je dolžnost vsakega zavednega delavca in delavke, da se oklene svoje komunistične stranke, katera edina je čisto proletarska stranka in ki se edina bori za pravice delovnega ljudstva. Zato, sodrugi rudarji, vsi v Komunistično Stranko, kjer si boste v skupnem boju z mednarodnim proletarijatom izvojevali popolno zmago in osvobojenje izpod kapitalističnega jarma. Špiro.

Sodrugi, sodružice! Pridobivajte nove naročnike!

— tekem trinajst let — kakor vidimo v Nemčiji, — v boju ne le z buržuazijo, temveč tudi z onimi »socialisti«, ki so posredovalci meštanskih vplivov na proletarijat, sprejela v svoje vrste najstanovitnejše, najdalekovidnejše, najnaprednejše bojovnike delavskega razreda.

Le ako obstoji taka trdno sklenjena organizacija najboljšega dela delavskega razreda, je mogoče premagati vse težkoče, pred katerimi stoji delavska diktatura na dan po zmagi. Organizacija nove proletarske rdeče armade, resnično uničenje buržoaznega državnega aparata in ustanovitev krali novega državnega aparata na njegovo mesto, boj proti cehovskim stremljenjem posameznih delavskih skupin, boj proti lokalnemu, provincijalnemu »patrijotizmu«, uglasitev potov, po katerih se ustvari nova disciplina dela, na vseh teh poljih gre odločilna beseda stranki komunistov, katere člani potegnejo s svojim živim vzgledom večino delavskega razreda za seboj. (Dalje prihodnjic.)

Legar v Trbovljah.

V Trbovljah že 6 tednov divja legar. Vlada in zdravstveni odsek se ne ganeta. Občinska izolirnica je prenapolnjena, okužencev je vsak dan več, v bolnicah ni več prostora. Nevarnost je ogromna za celo prebivalstvo.

Zahtevamo, da vlada takoj odredi vse potrebno, da se epidemija ustavi. Prihodnjic prinesemo odprto pismo Trbovelčanov na ministrstvo narodnega zdravja in zdravstven odsek deželne vlade.

Francoski socialisti in Tretja Internacionala.

(Konec.)

Izjava govori nato o vprašanju razlastitve kapitalističnega razreda in pravi:

»Nobeden od zastopnikov revolucionarnega socializma ne more tajiti, da mora biti prvi cilj delavnega razreda razlastitev ali pa, kakor pravimo, konfiskacija. Da se ta cilj doseže, je seveda edino sredstvo sila z vsemi njenimi posledicami, ki jih imenujemo državljansko vojno, kjer seveda mora biti glavno orožje diktatura proletarijata. V Rusiji je to vprašanje že dobilo svojo praktično razrešitev v obliki sovjetskega režima.

Popolnoma opravičeno nam pokazujejo na to, da ni zadosti, če le v besedah pripoznavamo temeljne nauke, ki jih je posvetila ruska revolucija. Besede se morajo izkazati v dejanjih. S tem se popolnoma strinjamo. Nočemo zatajevati pomanjkljivosti in slabosti naše taktike v preteklosti. Nesporno je: mi smo se vedno borili proti buržoaziji in smo pri vsakem postanku revolucije stremeli za tem, da ohranimo njene pridobitve do konca. Toda vi imate s svojega stališča prav, če nam očitate, da nismo pokazali dovolj moči. Spričo dolgotrajnega, nečudenega trpljenja ruskega delavca in kmeta razumemo vašo jezo in vaše očitke. Naša dolžnost je bila, da vam prihitimo pravočasno na pomoč in nismo bili dovolj točni, da izpolnimo to bratovsko dolžnost. Ravno tako imate pravico zahtevati, da bodi vsakdanja taktika naše stranke odločnejša, določnejša in bolj revolucionarna. Z eno besedo: mi bi bili morali iti po poti, po kateri je šla Rusija, kjer triumfira proletarska revolucija. Naš obisk v Moskvi, ne glede na internacionalni pomen kongresa, nam bo pokazal vse one resnice, ki smo jih mogoče imeli za preveč teoretične. Mi se bomo vrnili v našo deželo, v Francijo s trdnim sklepom, da pripravimo naš proletarijat za one junaške bojne metode, ki so dovolile delavnemu razredu Rusije, da se polasti vlade, jo ohrani in postavi na razvalinah starega režima temelj novemu socialnemu redu, čigar veličina se nam sedaj pokazuje.

Nekateri naših sodrugov so izjavili svojo solidarnost z moskovskim proletarijatom. V popolnem bratovskem edinstvu z vami bomo zedinili naša stremjenja, da sklene cela francoska socialistična stranka pristopiti k III. Internacionali. Zahtevamo bomo, da se skliče izvanredni strankni Svet, da ga seznanimo z zaključki kongresa III. Internacionale. Prosimo vas, sodrugi, da sprejmete naše iskreno zagotovilo o tem, da nismo samo v besedah, ampak tudi v dejanjih pripravljeno pokazati našo odločnost za boj na življenje in smrt z umirajočim kapitalizmom.

Svojim naročnikom! Mnogo Vas je, ki ste še na dolgu z naročnino za mesec avgust. Uprava se resno trudi, da bo »RDEČI PRAPOR« čimprej začel izhajati po trikrat na teden. Pripravljala dela so že v teku. Vendar treba, da se tudi naročniki zavedajo svoje dolžnosti. Red mora biti tudi v tem pogledu. Od vas je predvsem odvisno, kdaj bomo mogli pričeti s trikratnim izdajanjem lista. Agitirajte tedaj vsepovsod za »RDEČI PRAPOR«! Nabirajte marljivo nove naročnike!

Vloga Komunistične Stranke.

(Dalje.)

Veze izvrševalnega odbora tretje internacionalne na drugem Kongresu Komunistične Internacionale.

Postoj sovjetov kot zgodovinsko najvažnejše oblike diktature proletarijata, kakor ne zmanjša vodilne vloge Komunistične Stranke v proletarski revoluciji. Ako nemški »levi« komunisti (glej oklic njihove stranke »Nemškemu proletarijatu« z dne 14. aprila 1920 s podpisom »Komunistična delavska stranka Nemčije«) zahtevajo, da se tudi Komunistična Stranka čimdalje bolj prilagodi sovjetskim pogledom in sprejme proletarski značaj »Komunistische Arbeiterzeitung« (št. 54), tedaj je to zmeden izraz one ideje, da se mora Komunistična Stranka raztopiti v sovjetih, kar morejo sovjeti nadomestiti Komunistično stranko. Ta ideja je popolnoma nepravilna in reakcionarna.

V zgodovini ruske revolucije zapazimo

celo razdobje, v katerem so sovjeti nastopali proti proletarski stranki in so podpirali politiko agentov buržoazije. Ravno tisto je bilo opažati tudi v Nemčiji in je isto mogoče tudi v drugih deželah.

Da morejo sovjeti izpolnjevati svojo zgodovinsko misljo, je nasprotno potrebna eksistenca tako močne Komunistične Stranke, ki bo v stanu, da se ne »prilagodi« enostavno sovjetom, temveč da bo tudi zmožna, na odločilen način vplivati na politiko sovjetov in jih prisiliti, da se odpovedo »prilagoditvi« k buržuaziji in beli socialni demokraciji. Znati mora doseči potom svojih komunističnih frakcij, da gredo sovjeti za komunistično stranko.

Kdor predlaga komunistični stranki, da se »prilagodi« sovjetom, kdor vidi v takem prilagoditvi očvrščenje »proletarskega značaja« stranke, ta napravi tako stranki kakor tudi sovjetom medvedjo uslugo, ta ne pojmuje niti stranke sovjetov. »Sovjetska misel« bo tem prej zmagala, čim večjo Komu-

nistično Stranko bomo v vsaki deželi razumeli osnovati. Z besedami pripozna sedaj »sovjetsko misel« tudi veliko »neodvisnih« socialistov, da, še celo desničarjev. Vendar moremo tem elementom dopustiti, da kaže »sovjetsko misel« le tedaj, če imamo močno kom. stranko, ki je v stanu, določiti politiko sovjetov, in jih potegniti za seboj.

9. Komunistična Stranka je potrebna za delavski razred ne le pred osvojitvijo oblasti, temveč tudi potem, ko je prešla oblast v roke delavskega razreda. Zgodovina Komunistične Stranke Rusije, ki ima že tri leta oblast v tako neizmerni deželi, kaže, da se vloga komunistične stranke po osvojitvi oblasti po delavskem razredu ne zmanjšuje, nasprotno še bolj pomnože.

10. Na dan po prevzetju oblasti po proletarijatu ostane njegova stranka slejkoprej le del delavskega razreda. Toda je pač oni del delavskega razreda, ki je organiziral zmago. Komunistična Stranka je tekem dveh desetletij — kakor smo videli v Rusiji,

Iz komunistične Slovenije.

Jesenice. V nedeljo 22. t. m. se je vršil javni shod naše stranke na vrtu gostilne Jelenec. Sodr. Klemenčič je v enournem poročilu podal sliko politično-gospodarskega položaja v Jugoslaviji in Evropi sploh: **Izkušnje imperijalistične vojne in revolucionarne situacije**, ki je po njej nastala, so bogata zkladnica, iz katere mora proletarijat črpati direktive za svoj razredni boj proti buržoaziji in njenim hlapcem — socialpatrijotom in izdajalcem. Imperijalistična buržoazija je med vojno pridobila nekatere voditelje socialdemokratske stranke za svojo imperijalistično vojno politiko. Večina vidnih voditeljev 2. internacionale je postala nezvesta marksizmu in je več ali manj podpirala imperijalistično vojno politiko. Na ta način so oni postali soodgovorni za mesarsko klanje svetovne vojne. Proletarijat je zaradi tega že med vojno izgubil zaupanje v te socializdajalce. Ruski proletarijat je prvi spregledal to prevaro in je pod okriljem komunistične stranke, ki je ostala zvesta marksovemu naukom, povel najodločnejšo borbo proti socializdajalcem. Njemu je sledil zavedni proletarijat cele Evrope in danes vidimo socialpatrijotizem na tleh ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč tudi v celi Evropi. Na razvalinah 2. internacionale je v dveh letih zrastle ogromna mednarodna organizacija proletarijata, 3. Komunistična Internacionala, v kateri je danes organiziran najnaprednejši in najzavednejši proletarijat celega sveta.

Po vojni je upregla buržoazija socialpatrijote v zavoženi voz, da bi se izvlekla iz močvirja, a v pogubo pahnila delavno ljudstvo. Ogromno breme imperijalistične vojne hoče buržoazija pahnila na rame delavnega ljudstva. Buržoazija dobro ve, da lahko podaljša svoje življenje samo na ta način: če uvede moderno tlako. Moderna tlaka obstoji v tem, da se na zvit način prisili delavno ljudstvo delati pod pogoji, ki jih diktira buržoazija. V ta namen hočejo podaljšati osemurni delavnik, kar neminovno povzroči velikansko brezposelnost; brezposelnost pa rodi veliko ponudbo delavne moči, ki neizogibno zmanjša delavni zaslužek. Vrhutega buržoazija nastopa vse brezobzirneje proti najmočnejšemu zakonitemu orožju, ki si ga je izvojeval proletarijat v težkih bojih — proti štrajku. Pravica štrajka — to je pravica življenja za proletarijat. Če se delavcu vzame to orožje iz rok, je neizogibno, da se uvede najgrozovitejša moderna tlaka. Zakon o »delu in redu«, ki ga pripraviva naša buržoazija, svedoči, da se jugoslovanska ujedinjena buržoazija zaveda, da more ohraniti svojo politično in gospodarsko oblast samo potom najbrezobzirnejše diktature. Delavno ljudstvo Jugoslavije se mora odločiti samo za dve stvari v današnjem času: ali za diktaturo buržoazije, ali za diktaturo delavnega ljudstva. Ore za to, kdo bo nosil težko bremeno vojne, pomankanje, lakoto itd. — ali tisti, ki so vojno povzročili — t. j. kapitalisti — ali delavno ljudstvo. To je ogromni boj, ki se danes vojuje med Kapitalom in Delom.

V tem boju bo delavno ljudstvo neizogibno podleglo, če se ne bo strnilo v enotne, močne politične in strokovne ter gospodarske organizacije. Ta boj je za delavno ljudstvo tem hujši, ker so kapitalisti za majhne politične in gospodarske koncesije, kakor ministrska mesta, poverjenišтва, izvoznice za nakupovalne zadruge in oblačilnice, najeli bivše socialdemokratske, kakor tudi krščansko socialne politične in gospodarske organizacije, da bi z njihovo pomočjo varali z majhnimi drobtinami delavno ljudstvo. Tem lažljivskim in lažisocialističnim voditeljem mora delavstvo v prvi vrsti obrniti hrbet.

Kapitalisti dobro vedo, kdo je njim nevaren nasprotnik. Lažisocialiste in socialpatrijote so pridomali kot ovce na slano vodo, dočim komuniste preganjajo na vseh koncih in krajih. Ali zmaga komunizma je neizogibna.

Vukovarski kongres komunističnega delavnega ljudstva je položil kamen temelj ujedinenju proletarijata Jugoslavije. On je z velikansko večino odobril čisto komunistični program in resolucije, ki jasno ocenjujejo današnji politični položaj na svetu, na Balkanu in v Jugoslaviji. Na ta temeljni kamen se mora sezidati močna trdnjava komunistične stranke. In ni sile, ki bi premagala in strla zavedno, strnjeno ljudsko armado.

Sodrug Perdan je poljudno spopolnil poročilo predgovornika. Povdarjal je, da je osvobodjenje in zmaga delavnega naroda delo delavskih in kmečkih rok. Mi delavci zaupamo svojim voditeljem samo toliko časa, dokler oni zvesto zastopajo naše interese. Izkušnje

zadnjih let so nas naučile, da pazno motrimo in kontroliramo upravnike svojih organizacij. Mi se nahajamo v revolucionarnem času, ko se delavno ljudstvo celega sveta bje na življenje in smrt, da se reši modernega suženjstva, v katero ga hočejo pahnila kapitalisti s pomočjo socializdajalcev. Naše vrste in naša moč raste po urah, dočim moč kapitalistov pada vsako minuto. Zmaga delavskih zavednih političnih in komunističnih organizacij je neizogibna. Le potom težkih bojev, potom večkratnih zmag in porazov bo proletarijat prišel do veljave.

Viharno odobravanje, ki je sledilo izvajanjem sodruga Perdana, najbolj dokazuje, kako je jeseniško delavstvo razredno zavedno.

»Socialdemokrat« Stare je čutil potrebo, da pove zbranemu delavstvu, da se tudi on strinja s komunističnim programom. Na vprašanje, zakaj se tedaj ne organizira v komunistično stranko, ni mogel odgovoriti.

Predsednik shoda sodrug Weiss je v lepih besedah držal zaključni govor. Povdaril je, kako se komunisti ne borijo proti osebam, temveč proti sistemu in proti napačnim političnim naziranjem. Socialdemokrati ne morejo ovreči niti enega stavka našega programa ter se zato poslužujejo osebnih napadov na komunistično stranko.

Javornik. V nedeljo se je vršil popoldan javni shod na Javorniku. Poročilo prinesemo prihodnjič.

Guštanj-Ravne. Tudi pri nas na Koroškem prodira vztrajno komunistična misel. Teren je tu še prav posebno hvaležen, ker je tu precejšnje število industrijskega in poljedelskega delavstva, malih kmetov in kajzarjev in kmetijskih najemnikov na ogromnih veleposestvih. Vse to delavno ljudstvo se nahaja v vsakem oziru v najtežjem trpljenju, pomoči pa ne najde nikjer. Zato je delavstvo iz Guštajna sklicalo v nedeljo shod Komunistične Stranke, ki se je začel ob 9. uri zjutraj v prostorih gostilne pri pošti. Številno obiskani shod, na katerega je prišlo tudi precejšnje število sodrugov, ki so še organizirani v jugosl. soc. dem. stranki, je otvoril sodrug Gradišnik in je pozval navzoče, da si izvolijo predsednika. Soglasno je bil izvoljen sodrug Kuhar. Navzoči okrožni tajnik soc. dem. stranke sodrug Šalamon je predlagal drugega predsednika z namenom, da se komunistom prevzame shod. Ker na dvakraten poziv nihče ni glasoval za njegovega kandidata, je prevzel predsedstvo sodr. Kuhar, ki je izjavil, da bo itak vsako lahko dobil besedo. Prvi je poročal sodrug Fabjančič o razvoju proletarskega gibanja iz II. v III. internacionala. Orisal je imperijalistično fazo kapitalizma, ki se izraža v težkih spopadih med kapitalističnimi državami, posebno pa v svetovni vojni. Tu je zmagal anglosaksonski bančni trust nad nemškim bančnim trustom. Cela vrsta kapitalističnih držav je padla v kolonialno sužnost. Med te spada tudi Jugoslavija. Zmagoviti ententni kapitalizem je sestavil svoj izvrševalni odbor, Ligo Narodov, to je kapitalistična internacionala, proti kateri mora postaviti proletarijat svojo rdečo komunistično Internacionalo, to še posebno, ker Liga Narodov priteguje že tudi nemške, avstrijske, ogerske, bolgarske in turške kapitaliste v svoj krog za boj proti delavnemu ljudstvu celega sveta. Nato razlaga sodrug govornik začetek, razvoj in današnje stanje III. Internacionale ter jo primerja z II. Internacionalo, ki ne odgovarja več nalogam proletarskega boja. Tretja Internacionala združuje v sebi vse revolucionarni proletarijat celega sveta. Nadalje je pokazal na praktičnih vzgledih v Belgiji, Nemčiji, Avstriji, na Češkem, v Jugoslaviji, da se je sodelovanje z buržoazijo izkazalo kot brezplodno in naravnost škodljivo interesom proletarijata. Potegniti gospodarstvo iz poloma, kamor ga je pripeljala kapital. vojna, se ne da drugače, kakor s pomočjo pravičnega, toda železnega reda v produkciji in razdelitvi produktov, ki ga more izvesti le komunistični družabni red. Naloga proletarijata ni pomagati kapitalizmu, da ozdravi in se konsolidira, temveč je njegova naloga, da se pripravlja na svojo zgodovinsko misijo, to je vpeljavo komunističnega družabnega reda, potom osvojitve oblasti in diktature proletarijata. V Jugoslaviji je najmočnejša proletarska organizacija Komunistična Stranka in nepravilno je govoriti, da komunisti razbijajo delavske vrste. Če delavstvo, ki je še organizirano v drugih strankah res teži za združitvijo proletarijata, naj pride tja, kjer je združeno že 90% organiziranega proletarijata, t. j. v Komunistično Stranko. Ko je sodrug Fabjančič še razložil program in akcijski

program Komunistične Stranke Jugoslavije, je posebno povdaril, da je potrebno, da se luč komunizma zanesa tudi med široke kmečke mase, ki neizmerno trpe pod udarci kapitalizma. Izrazil je nado, da se bodo v nedolgem času znašle vse zavedne vrste proletarijata pod isto rdečo zastavo, za iste cilje komunizma, za zmago Dela nad kapitalom. Sodrug Muhar je v poljudnem nemškem govoru razkrinkal katastrofalno gospodarstvo jugoslovanske buržoazije, ki tira vse javno življenje v anarhijo, ljudstvo pa v bedo, lakoto in obup. Razkrinkal je ves jezuitizem lažljivskih in lažidemokratskih strank in je pokazal, da je edino prava pot, ki jo more ubrati proletarijat, pot, ki gre po njej Komunistična Internacionala. Delavno ljudstvo Koroške, ki je na meji dveh jezikov, ima posebno nalogo bratovsko združevati nemški proletarijat s proletarijatom Jugoslavije. Oba govora so zbrani delavci in revni kmetje poslušali z največjim zanimanjem in s pogostim odobravanjem. Nato se je oglasil k besedi okrožni tajnik soc. dem. stranke sodrug Šalamon, ki je izvajal, da se tudi on v glavnem strinja s principi komunizma, da pa morajo socialni demokratje za enkrat le opazovati, kako se bodo stvari razvile, potem bi eventualno tudi oni vstopili v Komunistično Stranko. Njegov govor je bil vseskozi miren in neoseben, kar je pač bela vrana pri soc. dem. na Kranjskem. Sodrug Fabjančič je nato še razložil razvoj komunizma v Nemčiji in v nemški Avstriji in je povdaril, da ne bi bilo pravično, če bi socialdemokratsko delavstvo mirno gledalo, kako se komunisti osamljeni bore za bodočnost celega proletarijata. (Burno odobravanje.) Shod se je zaključil v pol 12. uri. Skazalo se je, da se delavno ljudstvo na Koroškem vedno bolj zaveda potrebe proletarske združitve pod zastavo Komunistične Internacionale. Oblasti so poslale ta dan 10 orožnikov z nasajenimi bajoneti v Guštanj in dva moža pravice na konjih. Gotovi elementi pa so nam ponoči strgali vse lepake. Hujšega ni bilo.

Dopisi.

Kako postopa gosp. Čobal in njegov sluga Ule proti delavstvu. Kakor je splošno znano, je delavstvo iz Zagorja, ko se je ustanovila Komunistična Stranka, kompaktno prestopilo v njo, strokovno pa je ostalo nadalje organizirano v slavni »Uniji« pod vodstvom Trboveljske premogokopne družbe, pardon! pod vodstvom G. Čobala, to pa samo zaradi tega, ker je delavstvo še zmerom verovalo, da se bodo različni gospodje Čobali, Tokani in drugi res ujedinili. Ali prišli so do prepričanja, da se jih samo vara, zato so si ustanovili svojo organizacijo in se priključili »Zvezi rudarskih delavcev« s centralnim sedežem v Beogradu. Ker pa je pri prestopu v »Zvezo rudarskih delavcev« potrebna članska knjiga »Unije«, da se vidi, koliko časa je bil kdo že član in da vsega skupaj ne zgubi, zahtevajo rudarji stare članske knjige, katere vse leže pri »Uniji«. Ali glej ga spaka! Nankrat G. Čobal in njegov verni sluga G. Ule nečeta izdajati članski knjig. Imata pa različne izgovore: enkrat, da nimata uradne ure, drugič ne moreta najti knjig, tretjič nimata časa; vse mogoče izgovore najdeti. Sploh na vse načine se šikanira rudarje, ki zahtevajo knjige. Na stotine ljudi hodi po knjige. Ker se ljudje ne dajo kar tako za nos voditi in nočejo prazni iti domov, pa pokličeta ta dva gospoda na pomoč cel harem, ki obstoji iz več parov lepo rejnih klepetulj. Med temi se prav posebno odlikuje neka Mica. Te ženske obdelavajo uboge delavce z vsem najlepšim, kakor: smrkovci, barabe, fakini in sploh kar je kaj lepšega. Tako se ponaša ta slavna socialdemokratska gospoda, ki je prišla pred 25 leti gola in bosa v Zagorje. Sodrug, delavci, ne dajte se izzivati od teh ljudi, ker ti ljudje gredo samo za tem, da bi bil kdo nesrečen, kajti, sodrug, ti ljudje vedo, da imajo na svoji strani razne biriče. Vendar prepričani naj bodo, da jim nobena mast ne bo pomagala. — Sodrug, le tako naprej! V našo strokovno organizacijo vsi do zadnjega! Ven iz kapitalistične »Unije«, ker ona je zagovornica kapitala in ne proletarijata! Sodrug! »Zveza rudarskih delavcev« je naša edina rešitev, tam ni Čobalov, ne Kristanov, pa tudi ne Tokanov, tam ni ministrov in ne kapitalistov, tam so delavci, ki vodijo sami svojo ladjo. G. Čobal, ni je več rešitve za »Unijo«, obsojena je na smrt; kakor ni pomoči jetičnemu, tako ni pomoči »Uniji«. In verujte: s prvim sngom bo izdihnila! Zato Vam svetujemo: ne upirajte se z vsemi štirimi. S takimi sredstvi je ne boste obdržali,

ker izdajalska »Unija« je že davno zaslužila smrt, zato naj pogine. — Toliko za danes, če bo treba, pride še kaj več, na pr., kako se je poslovalo pri tej Mihatovi »Uniji«.

Hrastnik. Od delavcev in delavk v separaciji smo dobili skrajno ogorčeno pismo proti samolastnemu postopanju nekega paznika Pavla Selana in nadpaznika Mihaela Babiča. Kakor sledi iz pisma, ta dva gospoda postopata z delavci in delavkami kot s sužnji. Ne ve se, kateri je hujši v kričanju in zmerjanju. Selan, tako pravi pismo, kaznuje ljudi po 5 kron velikokrat brez vzroka. Babič pa ne upošteva pogostokrat niti zdravniškega priporočila, da bi dal slabotnim lažje delo, temveč vsakega sili na vsako delo; če pa ne more ga spodi: češ, pojdi po zdravniški list! Seveda tem ljudem ni mar, kako se naj shaja s 6 kronami na dan. Če kak delavec ali delavka ne more vzdigniti železnega vozička, mu Selan naloži takoj 5 kron globe. Tako za vsako stvar. V te kriče razmere bo treba z bliskom in gromom posvetiti. V drugem pismu se rudarji pritožujejo čez nekega Franca Kurenta, ki je osebno velik lenuh. Spi namreč redno pri sesalkah, hodi iz jame kadit cigarete, nekako prevneto se suka okoli deklet, tako postopa cel čas. Izvrsten pa je, kadar se gre zato, da vpije nad delavci ali pa jih naznani Babiču, ta jih naznani ravnatelju in ta jih odpuusti. To pač brez pravega vzroka. Če se triperesna deteljica Selan, Babič, Kurent ne spokore, objavimo še več materijala. V tretjem pismu nam javljajo delavke, da se je v nedeljo 8. avgusta, ko so delavci in delavke odhajali iz Hrastnika v Ljubljano na veselico za delavske žrtve, zbrala že ob 3. uri zjutraj kopica socialpatrijotov in njihovih žena, od katerih je ena vpila: da je treba vse one, ki gredo na to veselico v prid delavskim žrtvam, pobiti s kamenjem. Pismo konča: Tako so socialpatrijotični voditelji vzgajali ljudstvo. Zato rajši najprej vzemite v roke naš »Rdeči Prapor«, pa se boste naučili, kaj je to socializem, kaj je to komunizem. Naučili se boste več srčne omike in spoznali boste, da delavec ne sme biti proti delavcu, ker to gre le v korist buržoaziji. Vsi bi morali prispevati kaj za delavske žrtve, vam pa so socialpatrijotični poglavarji zapovedali, da bojkotirate to prireditve. Delate proti samim sebi.

Poltedenski pregled.

Pri ministrih. Tu se ni zgodilo nič hudega, razen to, da je minister za suspendiranje železničarjev in za podobno »ureditev« prometa dobil influenco in da je Lazar Markovič (namesto nekega Mušičkega, ki ga ni bilo moči natovoriti in pripeljati na ministrski stolec v Beograd) slovesno objubil, da bo spisal tako ustavo, ki jo bo 5% ljudstva z navdušenjem sprejelo. Toliko pač zadostuje za tako malenkost, kot je ustava.

Poglavje o premogu. Delničarji trboveljske prem. družbe so zaukazali in strokovnjaki vseh mogočih sort so sklenili, da je ta družba velika sirota in da se mora premog na vsak način podražiti. Deželna vlada je pod ta sklep pritisnila svojo štampiljo. Nove cene ostanejo v veljavi do Novega leta. Ko se bodo strokovnjaki prepričali, da se še vedno dela krivica Rudarji, se bodo cene »še enmal« zvišale na veliko veselje hišnih gospodinj. Neki strokovnjak predlaga, naj bi se odslej premog prodajal v lekarnah in meril na škernicljce, tako da bi si ga vsak človek lahko kupil par škernicljcev za celo zimo. Da bi zvišali plače rudarjem, o tem niso strokovnjaki ničesar sklenili, ker jih ni na to opozorila Trboveljska prem. družba in njena podružnica Unija.

Vojna z Albanci. Albanske čete so udrele v debarski okraj v Macedoniji in odpeljale s seboj ovce, koze in drugo tako drobnico. Naši vojaki so pogumno zasledovali Albance in ukradene ovce vse do meje. Sedaj je mir. V Albaniji pa se cvro macedonski kozlički.

Krasin in Trumbič. Vlada se je po dolgih letih srečno spomnila, da je veliko naših vojnih ujetnikov v Rusiji. Zato je poslala svojega zunanjega ministra, advokata dr. Trumbiča v London k sovjetskimi delegatom, Krasinu in Kamenjevu, da se pogo-

vori o tej zadevi. Londonski buržuazij. listi pravijo, da je Trumbič obljubil, da bo Jugoslavija ostala nevtralna v rusko-poljski vojni. Krasin je zahteval, da belgrajski ministri pripoznajo sovjetsko vladu. Kako ta nevtralnost izgleda smo že parkrat pisali za g. državnega pravdnika, publika pa se lahko pouči v »Radničkih Novinah«.

Rusko poljska vojna. (Moskva 23. avg.) V odseku Plonsk in Cieszanow trdovratni boji. Naše čete so zavzele nove postojanke. V odseku Varšava se borijo naše čete zahodno od črte Viskovisk — Stanislavov. Pri Brestu Litovskem smo se umaknili v popolnem redu. V odseku Vladimir Volynski napredujemo in smo zasedli celo vrsto krajev zahodno od Hrubišova. V smeri proti Lvovu se naše prodiranje nadaljuje. Zasedli smo Brzezani in prekoračili Zlato Lipo. Na južnem krilu je naša konjenica prodrla do Stryja. Pri Buczaczu smo zavzeli Monasterysko. — Kakor je razvidno iz ruskih in poljskih poročil, se je Poljakom posrečilo potisniti ruske oddelke v centru in s tem dati malo zraka Varšavi. Rusko umikanje se vrši v popolnem redu. Angleži svetujejo Poljakom, da ne slede Rusov predaleč, ker bi utegnili priti v past, kajti Rusi uspešno napredujejo na jugu, dočim se Poljaki v centru vedno bolj oddaljujejo od svojega oporišča Varšave. Vsled zadnjih trenutnih uspehov je poljskemu imperijalizmu zopet malo zrastle greben in zato poljska delegacija zavlačuje mirovna pogajanja v Minsku.

Razno.

»Večerni list« je zadnjič prinesel iz Trbovelj »brzjavko«, ki je pisana v tonu, kakor da gotove kroge zopet žaja po delavski krvi, kakor da bi je črna gospoda že ne prelila v curkih. Hujskajoče in brezstidno laže o naših shodih v revirjih, češ da komunisti »zopet« hujskajo na stavko, da govore, da bodo Rusi prišli v enem tednu itd. Kdor je bil na naših shodih, ve, da je to podla laž in jezuitovsko podtikavanje. Gospoda očitveno žele, da pride do novih preganjanj nad delavstvom. To so tako imenovani krščanski prijatelji delavstva. Vse to se piše v spominsko knjigo, ki se bo nekega dne odprla in prebrala od konca do kraja. Tedaj bodo gotovi ljudje bežali pred svojo lastno senco, kakor ex-apostol Judež, preden si je pisikal na veji svoje poslednje približiče.

Za edinstvo strokovnega gibanja. V četrtlet se je vršila v Zagrebu konferenca vseh strokovnih zvez na Hrvaškem. Na konferenco so prišli tudi žalostni centrumaši Ovčariček, Brušnjak, Bornemissa, Radošević in podobni. Konferenca je z 51 glasovi od 64 obsodila rovarjenje centrumašev, zavzela se za centralistično združevanje strokovnih organizacij in izvolila nov odbor pokrajinskega strokovnega sveta. Podrobnosti prinesemo prihodnjič. Obsodba je padla! Komunistični proletarijat se združuje navzlic vsem oviram, ki mu jih nastavljajo socialpatrijote in socialbegunci.

»Napeju« ne bo nič pomagalo vse grozopolno vpitje in vse ubupolno prokljanje topelih se poglavarjev in kasirjev pri rudarskih krvavo zaslužnih tisočakih, ki so jih delavci znosili v Mihatovo kaso. Delavstvo je spregledalo in trumoma vstopa v svojo delavsko »zvezo rudarskih delavcev«, ker noče ostati na zimo brez organizacije, kakor je to očitveno želja Mihatova in Trboveljske prem. družbe. Miha je uničil »Unijo«, delavstvo si pa zida novo organizacijo, ki bo res v stanju braniti delavstvo pred groznim mezdinim porazom, ki bi ga doživel, če bi ostalo še nadalje neorganizirano ali pa v rokah »Unije« in Trboveljske prem. družbe. Miha je svarilen vzgled za vse druge strokovne funkcionarje, kako se z delavstvom in z njegovimi strokovnimi organizacijami ne sme šaliti.

Vsi zaupniki naj se vdeleže seje zaupnikov v četrtlet dne 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Mahrovci šoli.

Tajništvo ljub. kraj. pol. org. Kom. Stranke.

Sodrug! Nabirajte za tiskovni sklad!

Staroznana gostilna

DRAŠČEK

Vodmat, Bohoričeva ul. 9.

priporoča se cenjenemu občinstvu, - delavstvu, zlasti železničarjem. - Kegljische. - Lep prostor za baliniranje. - Dobra kuhinja. - Pristna vina.